

Česká asociace odpadového hospodářství

Pod Pekárnami 157/3, 190 00 Praha 9

IČ: 66001536; web: www.caoh.cz

Tel.: 731 405 068; email: info@caoh.cz

Ministerstvo životního prostředí

Odbor odpadů

Zasláno elektronicky na adresy:

Jaromir.manhart@mzp.cz; stepan.jakl@mzp.cz

Na vědomí: dle rozdělovníku

Váš dopis značky / ze dne:

Naše značka: 2014/ICP-421

Místo a datum: Praha: 26.5.2014

Věc: připomínky ČAOH k návrhu Plánu odpadového hospodářství ČR, verze květen 2014

Vážení,

v rámci vnějšího připomínkového řízení předkládá Česká asociace odpadového hospodářství následující připomínky a komentáře k aktuální verzi návrhu Plánu odpadového hospodářství České republiky (POH). Část našich připomínek vychází z připomínek již uplatněných v rámci dopisu č.j.: 2014/ICP-413, ze dne 26.3.2014, kterým ČAOH sdělila připomínky k verzi POH ČR projednávané v rámci Rady odpadového hospodářství a jejichž vypořádání jsme doposud neobdrželi.

K nařízení vlády III.

- Připomínka zásadní** - Závaznou část POH vyhláší vláda svým nařízením. Nařízení vlády je podzákoný obecně závazný právní předpis, který je vydáván pouze k provedení zákona a v jeho mezích (čl. 78 Ústavy ČR). Domníváme se tedy, že zcela nové povinnosti, které se v návrhu závazné části POH objevují, např. povinnost: „*Na úrovni obce informovat jednou ročně občany a ostatní účastníky obecního systému nakládání s komunálními odpady o způsobech a rozsahu odděleného sběru odpadů a o nakládání s dalšími složkami komunálních odpadů. Součástí jsou také informace o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálních odpadů. Minimálně jednou ročně zveřejnit kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce.*“ jsou zcela bez zákonné podpory. **Nařízení vlády nemůže upravovat vztahy zákonem dosud neupravené a ani na ně odkazovat, pokud doposud nejsou v zákoně. Požadujeme tedy všechny povinnosti dosud zákonem neupravené ze závazné části POH (nařízení vlády) vypustit.**

K odůvodnění IV (technické připomínky):

2. **Bod 1.2.** věta: „*POH ČR se vztahuje na nakládání se všemi odpady, které jsou v gesci zákona o odpadech a dalších zákonů, které upravují nebo budou upravovat problematiku obalů a vybraných výrobků s povinností zpětného odběru*“ – **nahradit, že se jedná o působnost zákona nikoliv o gesci (gesce je pověření k výkonu určité činnosti).**

Bod 3.1 písm. b) Několikrát opakováno, že náklady a přínosy návrhu Plánu odpadového hospodářství ČR budou pro období 2015–2014.

K textu POH (verze k 2.5.2014)

3. K bodu 1.2.1. Struktura a obsah POH ČR (ř. 220) „*Závazná část Stanovuje cíle, zásady a opatření zejména pro vybrané skupiny odpadů, které mají zásadní význam pro odpadové hospodářství z hlediska své produkce nebo vlastností.*“ Podle našeho názoru je **nepřiměřeně velká pozornost** věnována v POH komunálním odpadům, jejichž podíl na celkové produkci odpadů činí pouze 17,3 % a **směsný komunální odpad představuje pouze 9,8% z celkové produkce odpadů v ČR.**
4. **Zásadní připomínka** - Ad. 1.2.2. Konzultační proces POH ČR. Součástí konzultačního procesu nebylo vyhodnocení ekonomických dopadů tohoto strategického dokumentu na původce odpadů, tedy zejména na občany a firmy. V případě řešení problematiky komunálních odpadů je nezbytné zkoumat dopady opatření na občany. Zákon o odpadech sice definuje jako původce komunálních odpadů obce, ale ve skutečnosti jsou skutečnými původci odpadů občané. **Návrh POH se dopady na občany a firmy nezabývá. Požadujeme doplnění ekonomické analýzy navrhovaných opatření a jejich dopadů. Ekonomickou analýzu je třeba rovněž dát k dispozici pro připomínkování.**
5. **Zásadní připomínka** - Ad. 1.3. Institucionální zabezpečení OH, (řádek 340) *každá obec či město na svém území vytváří systém nakládání s odpady postavený na sběru, dočasném uložení, sovu a koncovém nakládání (využití či odstranění) odpadů.* Podle zákona o odpadech není povinností obce (ani jiného původce odpadů) sledovat nakládání s odpady až ke koncovému nakládání (využití či odstranění) odpadů. To dokonce není ani technicky a věcně možné. Naplnění takového požadavku by v praxi znamenalo, že každá jednotlivá dávka odpadu od původce by nesměla v procesu nakládání s odpady být shromážděna, upravena, přeložena, smíšena.... společně s odpady od jiných původců. Zákon o odpadech jasně stanoví, že původce odpadů předává svoje povinnosti k odpadům jejich předáním oprávněné osobě. (Zákon o odpadech: §16 (4) *Původce odpadů je odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich využití nebo odstranění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jejich převedení do vlastnictví osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3. Za dopravu odpadů odpovídá dopravce.²³⁾ Na každou oprávněnou osobu, která převezme do svého vlastnictví odpady od původce, přecházejí povinnosti původce podle odstavce 1, s výjimkou písmene i).* **Předmětnou formulaci tedy požadujeme vypustit, neboť nemá zákonnou ani objektivní oporu. Požadavek na sledování odpadu až po koncové nakládání je chybný a tudíž je třeba opravit všechna ustanovení návrhu POH, která z tohoto předpokladu vycházejí.**
6. **Zásadní připomínky** - V kapitolách 2.2. a 2.3. jsou konstatovány vesměs žádoucí výsledky a trendy odpadového hospodářství, včetně plnění cílů EU. V případě komunálních odpadů došlo k poklesu jejich skládkování od roku 2009 o 18%. Přesto se na řádce 826 nelogicky uvádí, že *jako ekonomicky i environmentálně přijatelný způsob pro využití zbytkového SKO se v ČR jeví energetické využití SKO přímým spalováním v ZEVO.*
 - a. **Ekonomická přijatelnost spalování SKO v podmínkách ČR v nových spalovnách však není nijak doložena.** Upřednostnění této technologie by vedlo k nepřiměřenému a zbytečnému růstu nákladů na odpadové hospodářství především u občanů ČR. Příklady některých vyspělých zemí EU ukazují, že nepřiměřená podpora spaloven KO

nakonec vede k omezování materiálového využívání komunálních odpadů, protože k zajištění objemů odpadů pro spalovny s dostatečnou výhřevností musí být omezena separace využitelných složek KO. To je v rozporu s uzáncemi EU a se zásadami ekonomické efektivity. **Tento odstavec požadujeme z textu POH vypustit, neboť obsahuje tvrzení, které není žádným způsobem podloženo a může být dosti zavádějící.**

- b. Uvedené tvrzení nerespektuje složení směsného komunálního odpadu a objemných odpadů, které obsahují stále značný objem komodit využitelných materiálově (papír, plasty, biologicky rozložitelný komunální odpad ...). Praxe potvrdila, že **další intenzifikací separace využitelných složek směsného komunálního a objemného odpadu lze dosáhnout postupného snižování objemu zbytkového směsného komunálního odpadu, aniž by to kladlo významnější nároky na zvyšování nákladů občanů.** Energetické využití SKO přímým spalováním v zařízení pro energetické využití odpadů (ZEVO) by bylo oproti ostatním metodám nakládání se směsným komunálním odpadem ekonomicky nekonkurenceschopné (přičemž materiálové využívání je v hierarchii nakládání s odpady výše než energetické). Investice do ZEVO by byly pro obce a občany velmi riskantní. Celková produkce směsného komunálního odpadu zahrnuje z 30% odpad od komerčních původců, kteří by rozhodně neakceptovali vysoké ceny v ZEVO a zvolili by jiné způsoby nakládání se svými odpady. Další podíl směsného komunálního odpadu připadá na odpad od podnikatelů zapojených do systému obce – přibližně jde o 100 tis. tun/rok –ani oni by neakceptovali skokové zvýšení nákladů našli by si jiné řešení mimo systémy obcí.

Produkce odpadu 20 03 01 od všech subjektů (A00, AN60 od všech a BN30 od občanů obce)	2 932 787
Produkce odpadu 20 03 01 od obcí (bez podnikatelů a firem zapojených do systému) - A00, AN60 od obcí, BN30 od občanů obce	2 111 072
Produkce odpadu 20 03 01 od podnikatelů a firem zapojených do systému obce	100 000
Produkce odpadu 20 03 01 od podnikatelů a firem nezapojených do systému sběru KO (A00, AN60 od firem a firem bez IČO - evident nezapojený)	721 715

Důsledkem další separace využitelných složek ze směsného komunálního odpadu bude kromě dalšího poklesu jeho objemu také snížení jeho výhřevnosti (další zvýšení rizik spojených s budováním ZEVO). **V POH ČR by mělo být k uvedeným skutečnostem přihlédnuto. Proto je požadujeme doplnit.**

7. K řádkům 662, 1405, 1148 – „energetické využívání komunálních odpadů je stále nízké“ - Toto je sugestivní a ne zcela objektivní konstatování. V situaci, kdy ČR prokazatelně dle dat MŽP (Statistická ročenka ŽP) disponuje dostatečnými kapacitami na úpravu, využití i odstranění odpadů, je nelogické stanovovat jako prioritu výstavbu dalších nových zařízení dokonce s nadregionálním významem. Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že problémem nebude „co s odpady“, ale přemíra zařízení a kapacit k nakládání s odpady (viz Německo, Švédsko – každý ročně dovoz více než 1 000 000 tun odpadů + předpoklad další nárůst). **Z textu uvedených částí POH (a dalších) lze dovést jednoznačná podpora cesty výstavby nových spaloven KO. S ohledem na výše uvedenou podrobnější argumentaci však je takové nastavení v POH nad míru diskutabilní. Uvedené formulace proto požadujeme z textu POH vypustit a nahradit je formulacemi - že jednou z možných cest je výstavba**

nových spaloven, avšak pouze za předpokladu, že takové řešení bude nákladově akceptovatelné pro podmínky v ČR, nebude znamenat citelné navýšení pro občany a firmy a nebude postavené na dotacích (které EU jak již sdělila na spalovny v ČR dát nechce).

8. Ke kapitole **Sít' zařízení k nakládání s odpady** (889), kde jsou komentovány stávající kapacity odpadářských zařízení **navrhujeme doplnění odkazu na Statistickou ročenku MŽP 2012 (str. 55 a 56)**. Z tohoto objektivního zdroje dat jednoznačně a v přehledné podobě plyne, že kapacita zpracovatelských zařízení pro různé způsoby úpravy a využití odpadů je již za stávajícího stavu u většiny odpadů násobně vyšší než je celková produkce odpadů v ČR. Další kapacity se postupně staví a není třeba k těmto tržním aktivitám zásahu státu.
9. **Pozitivně hodnotíme ministerstvem zpracovanou predikci vývoje produkce odpadů**, včetně komunálních odpadů pro další období. Zobrazená data jasně ukazují výhled na postupné snižování produkce odpadů. Uvedené podrobné vysvětlení a zhodnocení číselných hodnot také komentujeme jako relevantní a odpovídající zkušenostem z praxe.
10. Řádek 1285 – **nerozumíme důvodům, proč je na obrázku na straně 51 přeškrnuté pole zobrazující výkup odpadů. Výkupny druhotných surovin jsou organickou částí systému nakládání s odpady v ČR a využívají je jak komerční původci, tak občané.** Obrázek, který v předchozí verzi POH nebyl, je více než podobný grafice dlouhodobě využívané pro podporu ISNO v prezentacích zainteresovaných subjektů. **Využití takové grafiky, navíc s prvky argumentace jejich zpracovatelů (zájem na zrušení či omezení sběren a výkupu odpadů), vnímáme pro potřeby POH ČR jako výrazně nevhodný. Navrhujeme jeho vypuštění.**
11. **Obecně ke kapitolám ohledně biologicky rozložitelných odpadů**
 - a. Pro snižování obsahu BRKO ve skládkovaných komunálních odpadech jsou používány limitní hodnoty pro roky 2010, 2013 a 2020 odvozené od směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů. ČR si sama stanovila tyto limity v roce 2000 s přihlédnutím k tehdejší úrovni evidence odpadů a znalostech o produkci biologicky rozložitelných komunálních odpadů. Zásadní zlepšení evidence odpadů a informace o produkci BRKO v posledních letech ukázaly, že původně stanovená produkce BRKO (z níž se počítá povolený objem ukládaný na skládky) byla podhodnocena a **ČR si tak nastavila příliš přísné limity.** *Poznámka: na tento evidenční problém upozorňuje také Aktualizovaná strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech SMO ČR, která navrhuje: - Zrevidovat metodiku pro výpočet odklonu BRKO od skládkování v souladu s ověřením plnění cílů pro ČR. Základním předpokladem pro revizi je úprava produkce BRKO z roku 1995, stanovení produkce BRKO z nově definovaného rozsahu komunálního odpadu a způsoby jeho nakládání.*
 - b. **Návrh POH se nezabývá energetickým využitím BRKO ve skládkách a nepovažuje zřejmě tuto formu výroby energie za využití odpadu. Doporučujeme energetické využití skládkového plynu doplnit do POH jako jednu z forem energetického využití odpadů.** Využitím skládkového plynu pro výrobu elektrické energie se zabývá zákon č.180/2005 Sb. o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Obnovitelnými zdroji se rozumí obnovitelné nefosilní přírodní zdroje energie, jimiž je také energie skládkového plynu. Takto vyrobená elektrická energie je vykupovaná jako energie vyrobená z obnovitelného zdroje. *Poznámka: obdobný názor zastává SMO ČR, když v Aktualizované strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech uvádí mimo jiné, že bioodpad dočasně uložený na skládce se proměňuje v plyn sloužící k výrobě el. energie. V konečném důsledku bioodpad podílející se na*

této konverzi je přeměněn v energii a není již tedy součástí skládky. To znamená, že by neměl být započítáván jako odstraněný bioodpad, ale naopak jako bioodpad, jenž byl energeticky využit. (vhodné rovněž k řádce 3701).

V působnosti odpadové legislativy se však energetické využívání BRO ve skládce odpadů ignoruje na rozdíl od využívání BRO ve spalovnách komunálních odpadů.

Jak již bylo uvedeno zákon č.180/2005 Sb. o podpoře využívání obnovitelných zdrojů však staví do jedné úrovně využívání skládkového plynu a využívání podílu biologicky rozložitelné složky ve spalovaném odpadu, či alternativních palivech. O tom zcela jasně svědčí například statistické zjišťování obnovitelných zdrojů energie v roce 2012 prováděné MPO – viz Poznámka 1.

Poznámka 1:

Výsledky statistického zjišťování obnovitelných zdrojů energie v roce 2012, MPO:

a) Metodika statistiky kapitola 5. Bioplyn:

V kategorii bioplyn je v této energetické statistice bilancován energeticky využitý bioplyn jímáný při anaerobní fermentaci na komunálních a průmyslových ČOV, při fermentaci zemědělských odpadů a produktů (rostlinných a živočišných), dále pak bioplyn jímáný z účelové anaerobní fermentace komunálních a jiných odpadů (např. potravinářských) a skládkový plyn přímo jímáný z tělesa skládek.

Vývoj výroby elektřiny z bioplynu (skládkový plyn), zdroj: MPO

	Počet respondentů	Počet zařízení na výrobu elektřiny	Instalovaný elektrický výkon (kW)	Výroba elektřiny (MWh)	Vlastní spotřeba vč. ztrát (MWh)	Dodávka do sítě (MWh)	Přímé dodávky (MWh)
2003	7	15	9 254	45 527,1	1 715,2	43 811,9	0,0
2004	17	32	13 485	66 071,2	4 269,9	61 801,3	0,0
2005	18	46	16 928	78 298,8	5 142,7	72 440,7	715,4
2006	22	62	19 573	86 895,5	10 625,9	76 269,6	0,0
2007	25	75	21 684	97 817,8	5 528,8	92 289,0	0,0
2008	24	80	23 850	97 235,6	8 324,8	88 910,8	0,0
2009	24	83	23 156	95 837,6	8 948,1	86 835,7	53,7
2010	23	84	23 778	97 265,3	9 214,3	87 971,0	80,0
2011	23	85	24 213	108 711,0	8 473,2	100 105,0	132,8
2012	25	91	24 713	108 992,2	8 399,4	100 512,4	80,4

Vývoj výroby tepla z bioplynu (skládkový plyn), zdroj: MPO

	Počet respondentů	Počet zařízení na výrobu tepla	Instalovaný tepelný výkon (kW)	Výroba tepla (GJ)	Vlastní spotřeba vč. ztrát (GJ)	Přímé dodávky (GJ)
2003	6	12	9 402	89 731,8	17 571,8	72 160,0
2004	7	13	11 588	103 571,5	19 283,5	84 288,0
2005	6	12	8 675	91 140,0	13 868,0	77 272,0
2006	6	12	7 765	78 193,3	13 625,3	64 568,0
2007	7	19	9 578	92 389,7	31 398,6	60 991,1
2008	5	15	8 530	86 454,3	24 629,9	61 824,4
2009	8	19	9 382	76 533,7	26 489,7	50 044,0
2010	7	20	9 597	80 473,0	29 108,0	51 365,0
2011	8	21	9 870	77 474,3	19 658,3	57 816,0
2012	8	21	9 870	85 153,5	20 027,5	65 126,0

b) Metodika statistiky. Kapitola 7. Energeticky využívané odpady a alternativní paliva (biologicky rozložitelné)

Energetickým využitím odpadů se pro potřeby této statistiky rozumí spalování tuhých komunálních, nemocničních a průmyslových odpadů, jakožto i využívání tzv.

alternativních paliv, která mají v odpadech svůj původ a to pouze v těch případech, kdy je vyrobená energie využívána a spalovaný odpad má pro její výrobu energetický přínos. Toto statistické zjišťování slouží pro účely bilancování energetiky v ČR a nemůže odrážet všechny aspekty problematiky spalování odpadů. V této kapitole sledujeme pouze výrobu a využití energie, která odpovídá podílu biologicky rozložitelné složky ve spalovaném odpadu, či alternativních palivech. Statistika energetického využívání ostatních odpadů je připravována samostatně.

Základním zdrojem aktuálních informací o zařízeních využívajících odpady je databáze ČHMÚ „Seznam spaloven odpadů v ČR“ v členění:

- a) spalovny komunálního odpadu*
- b) spalovny nebezpečného (průmyslového) odpadu*
- c) zdroje znečištění ovzduší spoluspalující odpad.*

Provozovatelé těchto zařízení jsou obesíláni statistickými výkazy MPO.

Pro potřeby mezinárodního výkaznictví je třeba stanovit energetický přínos biologicky rozložitelné složky ve spalovaném odpadu. Ačkoliv se řada odborníků zabývá odhadem podílu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) v různých lokalitách sběru komunálního odpadu, není, dle našich informací k dispozici studie, která by se komplexně zabývala pouze odpadem spalovaným. Vzhledem k tomu bylo v této statistice využito přístupů používaných v EU, jakožto i referencí našich tří hlavních spaloven směsného komunálního odpadu. Metodika Eurostatu a energetické statistiky Mezinárodní energetické agentury (IEA) neposkytuje podrobnou analýzu problému, pouze doporučuje využívat hodnoty 50 % vyrobené energie pro biologicky rozložitelnou část spalovaného komunálního odpadu. V Německu bylo doporučeno používat podíl 62 % pro vyrobenou energii (Länderarbeitskreis Energiebilanzen, květen 2005). Ve Velké Británii je využíváno podílu 61 % vzhledem k výhřevnosti. Dle informací našich spaloven, pokud jsou schopny relevantní data stanovit, se pohybuje podíl hmotnosti biologicky rozložitelných odpadů ve spalovaném komunálním odpadu v ČR v rozmezí zhruba 50–65 %. Jako referenční tak byla stanovena hodnota podílu biologicky rozložitelné složky na 60 % a to vzhledem k výhřevnosti i hmotnosti. Biologicky rozložitelná část spalovaných alternativních paliv byla stanovena na základě informací jejich výrobců. Na základě použité metodiky byly stanoveny orientační hodnoty pro výrobu „obnovitelné energie“ z komunálního odpadu spalovaného v zařízeních zařazených v databázi ČHMÚ v kategorii „spalovny komunálního odpadu“. Takto odhadnuté množství energie je započítáváno do celkové výroby energie u obnovitelných zdrojů (tepla i elektřiny) a tudíž i do referenčních podílů této energie pro mezinárodní výkaznictví.

12. **Zásadní připomínka - K řádku 2001 - Zásadně nesouhlasíme se sugestivním hodnocením k efektivitě zavedení odděleného sběru BRKO.** Zavedení odděleného sběru BRKO vnímáme jako zásadní krok k odklonu biologicky rozložitelných odpadů od skládkování a k naplnění cíle 35% v roce 2020. **Toto opatření jednoznačně podporujeme. Avšak konstatování, že toto opatření znamená odklon pouze 10 % BRKO je třeba odmítnout.** Praxe v obcích, kde toto opatření bylo dobrovolně zavedeno, ukazuje citelně vyšší výsledky odklonu BRKO. Toto opatření je zároveň velmi vhodné v tom smyslu, že pro obce a pro plnění cílů EU neznamena potřebu navýšení nákladů pro původce odpadů, ale spíše naopak. **V tomto směru požadujeme text upravit.**
13. **Zásadní připomínky - K prioritám uvedeným na straně 80 a 81 –**
 - a. **(řádek 2170) Vytvoření vhodných systémů nakládání s odpady z obcí v regionu – požadujeme vypustit.** S odpady obecně, ale i s odpady z obcí, se v podmínkách ČR dlouhodobě nakládá v souladu se zákonem v k tomu určených a povolených zařízeních. Stanovené cíle pro OH ČR plní. Je zde reálný předpoklad splnění i

budoucích cílů. Náklady na OH v ČR jsou ve srovnání s okolními státy v nižší úrovni, a to i co se týče nákladů na odpady z obcí. **Není tedy relevantní stanovovat jako součást prioritních cílů „vytvoření nových vhodných systémů nakládání s odpady z obcí“.** Na území ČR funguje standardním způsobem sektor odpadového hospodářství a nabízené služby jsou v širokém spektru různých zařízení a různých poskytovatelů k dispozici na celém území ČR beze zbytku. Potřeba tvorba nových „vhodných“ systémů pro nakládání s odpady z obcí je tak více než diskutabilní. **K tomuto dále dodáváme, že koncept protitržního ISNO, který měl rovněž vytvořit nový systém nakládání s odpady z obcí, byl opakovaně na jednáních odborných pracovních skupin MŽP k OH v první polovině roku 2013 jednohlasně odmítnut jako nepotřebný s jednoznačným závěrem, že nemá být implementován do legislativy. Tento závěr vnímáme jako zásadní a dle našeho názoru je třeba z něj vycházet i v rámci přípravy nového POH ČR.**

b. **Mezi hlavní priority odpadového hospodářství ČR pro období 2015-2024 požadujeme doplnit**

- i. Dále zkvalitňovat a prohlubovat separaci využitelných složek dosud obsažených ve směsném komunálním odpadu včetně biologicky rozložitelných odpadů (2138),
- ii. Oddělený sběr biologicky rozložitelných komunálních odpadů zařadit mezi povinně separované složky (2142).
- iii. Nadále postupně omezovat skládkování neupravených směsných komunálních odpadů v souladu s podmínkami směrnice Rady 1999/31/ES. Přepočítat hodnotu produkovaného BRKO v roce 1995 s využitím relevantních informací a upravit limity pro skládkování BRKO.

Takto doplněné hlavní priority budou odpovídat hierarchii nakládání s odpady a evropským cílům, přičemž nebudou znamenat významné zvýšení nákladů občanů na odpadové hospodářství a nebudou směřovat k omezení hospodářské soutěže v oboru odpadového hospodářství.

c. **Mezi hlavní priority také rozhodně patří pravidelné vyhodnocení ekonomické efektivity, rentability a konkurenceschopnosti českého odpadového hospodářství (lze spojit s bodem 11 na řádku 2155).** Současně posuzovat přiměřenost nákladů na odpadové hospodářství pro původce odpadů a pro občany. Nákladová přiměřenost a s tím související akceptace pravidel je jedním z hlavních předpokladů omezení negativních dopadů nakládání s odpady na životní prostředí. V předloženém návrhu POH je však ekonomické zhodnocení OH zařazeno až mezi dlouhodobé priority (po roce 2020), řádek 2234.

14. Ke krátkodobým prioritám na straně 81 –

- a. **(k řádku 2190) Budou posouzeny potřeby vytvoření systémů sběru, regionální a celostátní sítě zařízení pro OH – požadujeme vypustit, případně přepsat takovým způsobem, že bude identifikována potřebná/vhodná kapacita zařízení pro OH.** Ideově jsme proti takovýmto prohlášením či krátkodobým prioritám. Množství a umístění jednotlivých stávajících i budoucích zařízení by měl v první řadě definovat trh a jeho požadavky. Rozhodování o ze strany státu potřebných a nepotřebných zařízeních a systémech pro nakládání s odpady vnímáme jako netržní, umělé a ve svém důsledku jako silně neefektivní pro celý systém. Pokud stát chce v rámci strategie POH definovat své reálné potřeby, pak jako možnou cestu vidíme definování

potřebných celkových kapacit (nikoli však regionálních). Definování vhodnosti, či nevhodnosti jednotlivých zařízení (která splňují zákonné podmínky) je dle našeho názoru z pozice státu v tržním prostředí nemístné a konečným důsledkem může být v rozporu se zájmy ochrany volné hospodářské soutěže.

- b. **Začnou fungovat nově nastavené ekonomické nástroje OH (např. skládkovací poplatky, místní poplatek apod.) – požadujeme vypustit.** Doposud nebyla nalezena shoda na potřebě původně plánovaného razantního navýšení poplatků. Naopak tento koncept se zdá být stále více nevhodný a nerealizovatelný (se stále nižší podporou, původní návrh 2750 - neakceptován, následně 1800 - neakceptován, potom 1000 neakceptován, apod.). V tomto směru je zcela racionální inspirovat se spíše cestou, kterou zvolilo Slovensko. Tedy nikoli primárně zdražení skládkovacích poplatků, ale nastavení zásadní motivace pro obce, aby zajistily svým občanům reálnou možnost třídění odpadů (5 a více složek), pak se na ně zdražení nepromítne. Toto je cesta, kterou chce do budoucna realizovat i EU, tedy větší tlak na třídění a materiálové využití odpadů.
- c. **Zásadní připomínka - (řádek 2194, Str. 97 – 2766 až 2799 a 2783 až 2785). Do systému obcí pro nakládání s KO se zapojí živnostníci – požadujeme vypustit.** Koncept povinného zapojení živnostníků do systému obce byl jedním ze základních bodů odmítnuté strategie ISNO. Vnímáme jako zcela nevhodné a neprosaditelné, aby stát stanovoval živnostníkům povinnost zapojit se do systému nakládání s odpady obce. Na tomto diskutabilním a protitržním bodu strategie ISNO se reálně nenaleznou shoda a nebude jej možné prosadit do legislativy. Například MPO, ale i jiné instituce a organizace opakovaně deklarovaly, že takovéto opatření nemohou podpořit. **S ohledem na potřebu reálnosti textu POH je nutné tento bod vypustit (neboť neodpovídá realitě).** Předpoklad dobrovolného zapojení také není ve větší míře reálný, neboť dosavadní obecní systémy nenabízí živnostníkům takové podmínky jako standardní oprávněné osoby (což jasně ukazuje stávající situace).
- Dále k tomuto podrobněji dodáváme - Zapojení „podnikajících fyzických osob a právnických osob“ do systému nakládání s komunálním odpadem v obci by mělo být nadále dobrovolné na základě smlouvy s obcí. Povinné zapojení původců považujeme za nevhodné, neboť by oběma stranám měla být ponechána svoboda rozhodování, zda chtějí spolupracovat při zapojení do systému obce. Jedině tak bude zajištěna optimální nákladovost pro obě strany a účelnost spolupráce. Při povinném zapojení vybraných skupin podnikajících subjektů do systému obce povede toto opatření jednoznačně ke zvýšení nákladů podnikajících subjektů na odpadové hospodářství, mimo jiné i proto, že bude zásadním způsobem omezena konkurence. Je pouze záležitostí obce, jak využije svoje kontrolní pravomoci a sankční kompetence, kterými dlouhodobě standardně disponuje v rámci stávajícího zákona. Problémové původce odpadů, kteří nemají vlastní smlouvu na svoz, je možné efektivně postihovat dle stávajícího zákona, a to opakovaně, případně jim stanovit nápravné opatření, a to vymáhat. Dále zdůrazňujeme, že pokud tito původci odkládají například papírové a plastové odpady do obecních nádob, zatěžují sice na jedné straně obec náklady, ale na druhé straně tak rovněž zvyšují příjmy obce (např. poplatky od EKO-KOMU, snížení ceny služeb provozovatele o tržby za druhotné suroviny). Povinné zapojení původců omezuje obě strany (obec i původce), neboť na jedné straně zvyšuje administrativní zátěž obcí a na straně druhé zvyšuje náklady původcům odpadů a omezuje tak zásadním způsobem dosavadní tržní prostředí a možnost výběru dodavatele služby.

Je třeba zdůraznit, že **povinné zapojení živnostníků** (původců odpadu podobného komunálnímu) **bylo na pracovních skupinách ustavených MŽP pro zpracování věcného záměru nového zákona o odpadech jasně odmítnuto také např. ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a drtivé většiny dalších přítomných odborníků.**

- d. **(K řádku 2198) Vybudování a uvedení do provozu nových zařízení pro nakládání s odpady (dotřídňovací linky, překladiště, ZEVO) – požadujeme vypustit celý tento bod.** S ohledem na skutečnost, že již stávající kapacity zařízení jsou dle materiálu MŽP prokazatelně násobně vyšší než celková produkce odpadů, je více než sporné, aby budování nových zařízení bylo zařazeno do priorit nového POH. Dále viz odůvodnění k bodu 8 tohoto materiálu.
15. Ke střednědobým prioritám na straně 82 –
(řádek 2212) Vyhodnocení účinnosti skládkovacího poplatku jako ekonomického nástroje na omezení skládkování – navrhuje vypustit s odkazem na připomínku 14.b. Obecně však podporujeme ekonomické vyhodnocování existujících nástrojů jako vhodné k efektivnímu nastavení systému. Podporujeme zavedení nástrojů smysluplných, nezbytných a realistických.
16. **Zásadní připomínka - (řádek 2706) Opatření pod písm. g) - K opatření f) na straně 53 – větu „Minimálně jednou ročně zveřejnit kvantifikované výsledky OH obce“ požadujeme vypustit.** Obec, stejně jako každý jiný původce odpadů podléhá standardní ohlašovací povinnosti dle zákona o odpadech (§ 39 ZO), ve které sděluje státu všechny potřebné informace o zajištění svého OH. Jakékoli další administrativní povinnosti jsou nadbytečné a vysoce zatěžující pro obce. Obce, které to považují za účelné, tak mohou činit už nyní. Je dosti nestandardní zavádět takovou povinnost ze zákona všem více než 6000 obcí. Systém třídění a sběru odpadů, bude mít obec stanovenu ve vyhlášce, ostatní informační agendy je nutné nechat v dobrovolné oblasti, zda je obce chtějí zpracovávat, či nikoli. V opačném případě se jedná o neodůvodněné zásadní navýšení administrativních povinností a tedy o navýšení nákladů pro obce v ČR. **Stejný bod je v textu návrh POH na více místech. Vnímáme jako nezbytné tento bod z celého POH vypustit s ohledem na jeho nepotřebnost a jím způsobené zásadní navýšení administrativní zátěže pro obce.**
17. **Zásadní připomínka - K opatření v kapitole 3.3.1.1.1. (řádek 2725) upravit Cíl a Zásady,** protože návrh Cíle zcela jednostranně předjímá spalování SKO, což může omezovat technický rozvoj jiných vhodnějších a lacinějších technologií, které rovněž povedou k plnění cílů EU. **Úpravu navrhuje takto: Cíl: snižovat produkci SKO prohloubením odděleného sběru využitelných složek včetně BRKO, Zásady: postupné snižování skládkování SKO v návaznosti na limity vyplývající ze směrnice 1999/31/ES.**
18. Kapitola 3.3.1.1.1 Směsný komunální odpad (řádek 2725 až 2727). V návrhu POH je pro směsný komunální odpad stanoven cíl:
- a) ***Směsný komunální odpad (po vytrídění materiálově využitelných složek, nebezpečných složek a biologicky rozložitelných odpadů) zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.***
a jedno z opatření (řádek 2747) k zajištění tohoto cíle ukládá:
- d) ***Podporovat budování odpovídající efektivní infrastruktury nutné k zajištění a zvýšení energetického využití odpadů (zejména směsného komunálního odpadu).***
Uplatnění tohoto cíle a citovaného opatření by vedlo k tomu, že SKO zbylý po vytrídění materiálově využitelných složek by dále ztratil na výhřevnosti, takže smysluplnost jeho energetického využití by byla velmi diskutabilní a prostředky na podporu energetického využití by byly vynaloženy neefektivně. Požadujeme tento cíl a opatření upravit ve smyslu připomínky, či vypustit.

19. **Zásadní připomínka** - Ke kapitole 3.3.1.2 (řádek 2766) – Živnostenské odpady – **zásadně nesouhlasíme s navrhovaným povinným zapojením živnostníků do systému nakládání s odpady obce. Tento diskutabilní, protitřzní a velmi omezující koncept vycházející ze strategie ISNO požadujeme z textu POH vypustit.** Odůvodnění viz bod 14.c tohoto dopisu.
20. **Zásadní připomínka** - K opatření f) (řádek 2804) – větu „**Minimálně jednou ročně zveřejnit kvantifikované výsledky OH obce**“ **požadujeme vypustit.** Obec, stejně jako každý jiný původce odpadů podléhá standardní ohlašovací povinnosti dle zákona o odpadech (§ 39 ZO), ve které sděluje státu všechny potřebné informace o zajištění svého OH. Jakékoli další administrativní povinnosti jsou nadbytečné a vysoce zatěžující pro obce. Rovněž viz připomínky v bodě 16 tohoto dopisu. **Stejný bod je v textu návrh POH na více místech. Vnímáme jako nezbytné tento bod z celého POH vypustit s ohledem na jeho nepotřebnost a jím způsobené zásadní navýšení administrativní zátěže pro obce.**
21. (řádek 2890) - K opatření písm. p) – Podpora výstavy ZEVO - navrhujeme vypustit – zdůvodnění viz výše
22. **Zásadní připomínka** - K cíli pod písm. f) na straně 103 (řádek 3040 + 3064) – **celý cíl recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli je nad rámec evropské směrnice, která takovouto umělou kategorií obalů nezná a v rámci EU taková kategorie není relevantní.** Je logické, pokud by tuto kategorii navrhla do zákona společnost Ekokom s ohledem na své obchodní zájmy, není však logické, aby tuto kategorii navrhoval stát do POH. **Tento bod požadujeme vypustit.** Stejná připomínka se vztahuje i na předposlední odstavec této kapitoly začínající slovy „S ohledem na rámcovou...“
23. **Zásadní připomínka** - K opatření písm. d) na straně 107 (řádek 3135) – „**Posilovat vazbu sběrné sítě na obecní systémy nakládání s komunálními odpady**“ – **Toto opatření požadujeme vypustit.** Opatření bez dalšího vysvětlení navozuje možný dojem, že stát chce omezit tržní principy a stávající sběrnou síť oprávněných zařízení (oprávněných osob dle § 14 odst. 1 ZO). Tato zařízení by dle textu směrnice mohla také zajišťovat sběr definovaných komodit. Návrhy některých KS na to, že sběrnou síť by měly tvořit jen subjekty, které mají smluvní vztah s kolektivními systémy, jsou protitřzní a nejsou v souladu se směrnicí.
24. Ke kapitole 3.3.1.7. (řádek 3291) Cíl Podporovat technologie energetického využívání kalů z komunálních ČOV nahradit textem: Při nakládání s kalů z komunálních ČOV zajistit ochranu životního prostředí. Vypustit v Opatřeních bod c) - nesystémové.
25. **Zásadní připomínka** - Ke kapitole 3.4. (řádek 3520) Zásady pro vytváření sítě zařízení k nakládání s odpady – Nesouhlasíme s pojetím této kapitoly. Nesouhlasíme s formulacemi typu: „...vyplývá nezbytnost stanovit a koordinovat síť zařízení k nakládání s odpady ve větší vazbě na regionální situaci v OH“, nebo „Kraj si systémově stanoví primární potřeby a kapacity zařízení pro nakládání s odpady a jejich využívání na svém území,“ nebo „Na základě aktuálního stavu plnění cílů POH ČR a POH krajů budou vymezeny druhy zařízení podporované v konkrétních regionech z veřejných zdrojů. Síť zařízení bude budována tak, aby...“. Podobných formulací je v této kapitole více. Tyto formulace jednoznačně vycházejí z podstaty původního konceptu ISNO, tedy centrálního řízení toků odpadů a kapacit zařízení OH v jednotlivých krajích. Takovýto koncept je jednoznačně protitřzní omezující prvky konkurence a soutěžního prostředí. Znovu upozorňujeme na skutečnost, že koncept ISNO byl již v roce 2013 odmítnut a bylo rozhodnuto, že nebude zaváděn do legislativy. POH ČR je také legislativa a koncept ISNO je zde bohužel obsažen. **V tomto směru požadujeme zásadní přepracování této kapitoly tak, aby neobsahovala prvky centrálního řízení a protitřzní nástroje.** V opačném případě je otázka, zda takto navrhovaný text POH s jasnými

prvky omezujícími tržní prostředí a hospodářskou soutěž není v rozporu s příslušnou legislativou.

26. Ke kapitole 3.6. Vypustit bod i) na straně 79 (řádek 3820).
27. **Zásadní připomínky** - Ke kapitole 4.2.2. Ekonomické nástroje - písm. a) (řádek 4336) - Poplatky za uložení odpadů na skládku „*U odpadů, které bude od roku 2025 zakázáno ukládat na skládky odpadů a u nebezpečných odpadů, bude stanovena třetí složka poplatku, jejímž cílem bude postupné snižování množství těchto odpadů ukládaných na skládky. Příjemcem této složky poplatku bude Státní fond životního prostředí. Tato složka poplatku budou hrazena i v případě, že odpad nebo materiál odpovídajícího složení bude využíván jako technologický materiál k technickému zabezpečení skládky (TZS).*“
- K navrhovanému zákazu ukládat na skládky směsný komunální odpad a **další odpady** sdělujeme, že **jsou překračovány závěry přijaté na jednáních odborných pracovních skupin MŽP (2013)**, podle kterých měl být zákaz vztažen pouze na „neupravený směsný komunální odpad“ se stanovením specifického omezujícího parametru, např. výhřevnosti. **Bez nového zákona o odpadech není takto navrhovaný text POH srozumitelný a jednoznačný. S odkazem na připomínku č. 1 tohoto materiálu je nutné jej z textu POH vypustit.**
 - Počítá se se zaváděním třetí (účelové) složky poplatku. Tuto složku poplatku považujeme za zcela nadbytečnou, smysl zavedení této složky není dostatečně objasněn, proto žádáme o podrobnější specifikaci a odůvodnění.
 - Smysluplná nám v tomto případě přijde spíše slovenská cesta, aktuálně prosazená do legislativy, která je motivující k třídění odpadů v obcích a přitom neznamená reálné navýšení nákladů pro občany.**
 - Bez znění nového zákona není jasné, zda bude kompenzační složka poplatku obcím postačovat. **Je třeba brát dostatečně v úvahu skutečnost, že provozovatel má ze zákona povinnost skládku monitorovat a spravovat 30 let po jejím uzavření. Po této době skládka může přejít do vlastnictví obce a kompenzační složka poplatku má sloužit mimo jiné i tomu, aby prostor bývalé skládky byl dále spravován a zajištěn.**
 - Obecně žádáme také o doplnění výhledu (termínu), od kdy by měly být stanoveny tyto vybrané druhy odpadů, které by měly být zpoplatněny třetí (účelovou) složkou.
 - Jako ČAOH jsme toho názoru, že **odpady, které je vhodné postupně odklonit od skládkování, je nutné definovat spíše splněním stanoveného parametru (např. výhřevnost), než taxativním výběrem jednotlivých druhů odpadů.** Varianta založená na definování množiny vybraných druhů odpadů v praxi může vést k obcházení zákona a jednoznačně bude hůře kontrolovatelná. Takové řešení proto nedoporučujeme.
28. K řádce 910 – zde je uvedeno, že průměrná prognóza využitelnosti skládek v rámci celé republiky je ještě 6 let. Zde došlo zřejmě k omylu. Životnost stávajících skládek v ČR je zcela jednoznačně mnohem delší. **Údaj by měl být přehodnocen, neboť takto uvedený je silně zavádějící. Je možné, že byla data čerpána pouze z aktuálně provozovaných etap skládek, nebyly zahrnuty kapacity zájmových území skládek a kapacity, se kterými počítají již stávající platné souhlasy krajských úřadů.**
29. ČAOH dlouhodobě sděluje, že podporuje již započatou cestu postupného omezování skládkování jinak využitelných odpadů. Dlouhodobý trend v omezení skládkování je v ČR velmi pozitivní – za posledních 5 let odstraněno na skládky o 1 000 000 tun odpadu méně (bez navýšování skládkovacích poplatků). **Nové skládky se v ČR prakticky nestaví, další technologie na zpracování odpadů se naopak realizují v řádech desítek až stovek**

zařízení. ČAOH silně podporuje ostatní cesty nakládání s odpady, jako je důraz na co nejvyšší třídění, materiálové využití a energetické využití (třídíčky, kompostárny, BPS, paliva z odpadů, apod.). V tomto směru **existují technologie a opatření, která neznamení potřebu navyšování poplatků a která mají zcela reálný potenciál k dosažení evropských cílů** (např. zavedení třídění BRO, apod.). Podobnou motivační cestu zvolilo např. Slovensko, kde se ceny za odpady reálně nenavyšují těm, kdož efektivně třídí (mají zavedeno třídění 5 a více složek KO). Návrhy pro ČR jsou naopak o více méně plošném zdražování, které může být i dosti demotivující. Navíc, je prokázáno, že po zdražení poplatků za odpady se citelně zvyšuje míra nedoplatků v jednotlivých obcích. Tato cesta tedy jednoznačně není řešením. **V podmínkách ČR je dle našeho názoru třeba hledat cesty rozvoje ekonomicky smysluplných nákladově akceptovatelných lokálních technologií na zpracování odpadu, takových, které budou životaschopné a konkurenceschopné v podmínkách volného trhu. Takových technologií, které dokáží operativně reagovat na potřeby měnícího se prostředí a nebudou vyžadovat dodatečné náklady, které by měli platit původci odpadů, tedy občané, český průmysl a ostatní firmy. Takové řešení jednoznačně existuje.**

30. **Zásadní připomínka - Jako zásadní vnímáme vypracování ekonomické analýzy dopadů současného návrhu POH ČR a možnost tuto nezbytnou součást přípravného procesu nového POH ČR dostatečným způsobem připomínkovat.**

Děkuji.

S pozdravem.

Ing. Petr Havelka

výkonný ředitel

Česká asociace odpadového hospodářství

Na vědomí (emailem):

Vážená paní

Ing. Berenika Peštová, Ph.D., náměstkyně ministra pro sekci technické ochrany životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Vážený pan

Ing. Vladimír Mana, náměstek ministra pro sekci státní správy

Ministerstvo životního prostředí